

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Anden Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 369. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1836_518A_2-txt-shoot-idm22469.pdf (tilgået 01. juni 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Kige vi nu indenfor i de *Normanniske* Riger, da finde vi *Lehns-Væsenet* i al sin Kraft, som vel i den senere Tid er blevet hardtad ligesaa slet benyttet som ilde omtalt, men var dog aabenbar den *frieste* Forfatning, der, udenfor *Norden*, fandtes i *Middel-Alderen*, og 370kunde gives i de nye Riger. Naar Man nemlig ved et Riges Stiftelse lægger "*Spydstage-Retten*" til Grund, da maa deraf enten udspringe en fuldkommen "Natur-*Stand*" som de "*Latinske Jurister*" beskrive den, eller et almindeligt Slaveri, med mindre hver Strids-Mand ordenlig tager sin Part og faaer *Arve-Fæste* derpaa, ligesom *Lehns-Herren* paa *Thronen* og Kron-Godset. Herved opkommer nu vist nok et *Aristo-Krati*, hvor det ingenlunde altid er de Bedste, der raade, og hvor det sædvanlig gaaer broget til, men naar Man sammenligner det *Byzantinske* Rige, hvor Alle, selv Keiseren, bestandig havde Kniven paa Struben, med det *Normanniske*, hvor Knivene, naar de ikke kunde holde hinanden i Skeden, sleed dem selv op, kan der dog intet Spørgsmaal være om, hvor et *Menneske* helst skulde opslaae sin Bopæl, eller hvor de *menneskelige* Kræfter havde det frieste Spille-Rum. Vist nok maatte Man ønske *Almuen* bedre Kaar, end den sædvanlig havde under *Baronerne*, men den havde dem dog bedre end *Romerske* Trælle, til hvem den, som Krigs-Bytte, var nedsunket, og vilde *Baronerne* hamle op med hinanden og holde *Lehns-Herren* Stangen, maatte de, for deres egen Skyld, være naadige Herrer mod deres Liv-Egne. *Lehns-Væsenet* blev derfor først en Plage, da *Ridder-Aanden* forsvandt, og da *Lehns-Mændene*, istedenfor at kappes i alt Storladent med deres Lige og selv med deres Overmænd, blev Smaa-Tyranner, som, selv under Pidsken, havde baade Lyst og Lov til at flaae deres Undersaatter*
Sismondis Franske Historie III. 35-37. 451-52. IV. 1-14..